

gemeente
Neder-Betuwe

NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN 2018

Gemeente Neder-Betuwe

- Dodewaard
- Echteld
- IJzendoorn
- Kesteren
- Ochten
- Opheusden

Opheusden, 18 januari
2018

Behandeling
gemeenteraadsvergadering
van 8 maart 2018

INLEIDING	5
Doel van deze nota	5
Leeswijzer	5
BEGRIPPEN EN WETTELIJK KADER.....	6
Reserves.....	6
Algemene reserve.....	6
Bestemmingsreserves	6
Geblokkeerde en niet-geblokkeerde reserves.....	6
Voorzieningen	6
Verschil tussen bestemmingsreserve en voorziening	7
Bijzonderheid	7
FUNCTIES VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN	8
Bestedingsfunctie.....	8
Financieringsfunctie	8
Bufferfunctie	8
Inkomensfunctie	8
Verplichtingenfunctie	9
Egalisatiefunctie	9
BELEIDSUITGANGSPUNTEN	10
Hoofdpijnen beleid	10
Duidelijke en overzichtelijke indeling van de reserves en voorzieningen	10
Instellen nieuwe reserves en voorzieningen	10
Toevoeging en aanwending reserves.....	10
Toevoeging en aanwending voorzieningen	11
Wijzigen en opheffen van bestemmingsreserve of voorziening	11
Minimale omvang algemene reserve.....	11
Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen	12
Evaluatie	12
OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN	13
<i>Algemene reserve.....</i>	<i>13</i>
<i>Reserve grondexploitatie .....</i>	<i>14</i>
<i>Reserve bovenwijkse voorziening.....</i>	<i>14</i>
<i>Reserve huisvesting Van Lodenstein College.....</i>	<i>15</i>
<i>Reserve 3 decentralisaties .....</i>	<i>15</i>
<i>Reserve precariobelasting .....</i>	<i>16</i>
<i>Reserve ruimtelijke investeringen .....</i>	<i>16</i>
<i>Reserve renovatie onderwijshuisvesting.....</i>	<i>17</i>
<i>Reserve Laanboomgebouw.....</i>	<i>17</i>
<i>Voorziening opleiding/cursussen .....</i>	<i>18</i>
<i>Voorziening afwaarderen grondposities.....</i>	<i>18</i>
<i>Voorziening wethouders pensioen .....</i>	<i>19</i>
<i>Voorziening onderhoud wegen.....</i>	<i>19</i>
<i>Voorziening onderhoud gebouwen.....</i>	<i>19</i>
<i>Voorziening riolering .....</i>	<i>20</i>
<i>Voorziening verkeer en vervoer .....</i>	<i>20</i>
<i>Voorziening onderhoud begraafplaatsen .....</i>	<i>21</i>
<i>Voorziening egalisatie begraafrechten .....</i>	<i>21</i>
<i>Voorziening speelruimten.....</i>	<i>22</i>
BESLISPUNTEN.....	23

INLEIDING

Voor u ligt de geactualiseerde nota reserves en voorzieningen 2018. In deze nota wordt het beleid rondom de reserves en voorzieningen van de gemeente Neder-Betuwe beschreven. Op grond van de financiële verordening wordt de nota reserves en voorzieningen eens in de zes jaar geactualiseerd. Het college draagt zorg voor de voorbereiding van het beleid ten aanzien 'reserves en voorzieningen'. De raad stelt de kaders vast.

Doel van deze nota

De nota reserves en voorzieningen 2018 heeft als doel:

- inzicht te geven in het wettelijke kader rond reserves en voorzieningen;
- het vastleggen van beleidsuitgangspunten en handelwijze rond reserves en voorzieningen;
- het geven van een actueel en transparant overzicht van de gemeentelijke reserves en voorzieningen.

Daarnaast wordt in de nota het verloop en de verwachte omvang van de reserves en voorzieningen weergegeven voor de periode 2018-2021.

Leeswijzer

De opbouw van de nota is als volgt. Eerst worden de wettelijke kaders rond reserves en voorzieningen weergegeven zoals dit in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is beschreven. Daarna wordt in algemene zin ingegaan op de functies van reserves en voorzieningen. Vervolgens worden de beleidsuitgangspunten voor reserves en voorzieningen binnen de gemeente Neder-Betuwe geformuleerd. Tot slot wordt een actueel overzicht van de reserves en voorzieningen gegeven met daarbij beschrijving van onder andere de doelstelling, de minimale omvang en de uitgangspunten voor toevoeging en onttrekking.

BEGRIPPEN EN WETTELIJK KADER

In dit hoofdstuk worden de definities en kenmerken van de reserves en voorzieningen nader beschreven. Het betreft de bepalingen met betrekking tot de reserves en voorzieningen die zijn vastgelegd in de artikelen 41 t/m 45 van het Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten en Provincies (BBV). Naast dit relevante wettelijke kader heeft de commissie BBV via notities, stellige uitspraken richtlijnen en antwoorden op vragen het kader verder uitgewerkt.

Reserves

Reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen, die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vrij te besteden zijn. Ze worden gevormd door bestemming van het resultaat. De bestedingen van reserves is een raadaangelegenheid en daarom behoeven alle mutaties in de reserves de goedkeuring van de gemeenteraad.

Het BBV (artikel 43, lid 1) kent twee soorten reserves, te weten:

- a. de algemene reserve en
- b. de bestemmingsreserves

die samen het eigen vermogen vormen.

Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit componenten waaraan de raad geen bepaalde bestemming heeft gegeven. Dit is een vrij besteedbaar eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve.

Bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven. Een bestemmingsreserve is weliswaar een vastgelegde toekomstige aanwending, maar geen financiële verplichting. De bestemming kan door de raad worden gewijzigd. Zolang de raad de bestemming kan wijzigen is er sprake van een bestemmingsreserve.

Geblokkeerde en niet-geblokkeerde reserves

Naast de bovengenoemde wettelijke verdeling van reserves is er het verschil tussen geblokkeerde en niet-geblokkeerde reserves.

Een reserve is (gedeeltelijk) geblokkeerd wanneer de rente die over de reserve wordt berekend (gedeeltelijk) ten gunste van de exploitatie wordt gebracht. De term geblokkeerd houdt in dit geval in dat de reserve niet zonder meer kan worden aangesproken, omdat dit consequenties heeft voor de dekking in de exploitatie.

Voorzieningen

Doel van het treffen van voorzieningen is dat de gemeente in de toekomst kan voldoen aan financiële verplichtingen en dat duidelijk is wat voor invloed dat heeft op de financiële positie van de gemeente. Voorzieningen zijn passiefposten in de balans, die een schatting geven van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden per de balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum. Voorzieningen behoren i.v.m. het verplichtende karakter tot het vreemd vermogen van de gemeente.

In artikel 44 van het BBV is over voorzieningen onder andere het volgende opgenomen:

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
  - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
  - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
  - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten, met uitzondering van de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
4. De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (investeringen met een economisch nut).

Toevoegingen aan de voorzieningen worden als last in de exploitatiebegroting opgenomen. De onttrekkingen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en blijven buiten de exploitatiebegroting.

Verschil tussen bestemmingsreserve en voorziening

Een bestemmingsreserve maakt onderdeel uit van het eigen vermogen en wordt ingesteld door een besluit van de gemeenteraad. Een voorziening maakt onderdeel uit van het vreemd vermogen en is gevormd door het nemen van een last. Een bestemmingsreserve is vrij besteedbaar, in tegenstelling tot een voorziening.

Het BBV legt het onderscheid tussen (bestemmings)reserves en voorzieningen bij de mogelijkheid dat de raad de bestemming kan wijzigen. Zolang de bestemming veranderd kan worden, is er sprake van een (bestemmings)reserve; zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening.

Uitzondering hierop vormt de bestemmingsreserve die aangehouden wordt voor de dekking van kapitaallasten van activa die reeds in het bezit zijn van de gemeente. Het veranderen van de bestemming van deze laatste categorie heeft immers gevolgen voor de exploitatie.

Bijzonderheid

In deze nota opgenomen voorzieningen staan aan de passivazijde van de balans en behoren tot het vreemd vermogen. Deze moeten niet worden verward met voorzieningen zoals de voorziening dubieuze debiteuren of verliesvoorzieningen voor grondexploitaties. Dit zijn namelijk geen voorzieningen zoals bedoeld in art. 44 van het BBV. Dergelijke voorzieningen zijn waardecorrecties op activaposten. Met andere woorden: een voorziening dubieuze debiteuren kennen we wel, maar wordt in de jaarstukken niet onder de balanspost voorzieningen opgenomen. De voorziening wordt namelijk in mindering gebracht op het totale debiteurensaldo. Hetzelfde geldt voor verliesvoorzieningen bij grondexploitaties. Deze verliesvoorzieningen betreffen waardecorrecties op grondexploitaties. Feitelijk wordt de verliesvoorziening in mindering gebracht op de boekwaarde.

FUNCTIES VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

Reserves en voorzieningen kunnen de volgende betekenis (functie) hebben voor de gemeente:

Bestedingsfunctie

Bij de bestedingsfunctie gaat het om middelen die worden gebruikt om de realisering van activa/projecten mogelijk te maken. In deze gevallen wordt het gereserveerde bedrag gebruikt voor de dekking (van de kapitaallasten) van investeringsuitgaven.

Financieringsfunctie

Van belang is hierbij de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet beoogt een solide financieringswijze van de decentrale overheden te bevorderen en schommelingen van rentelasten zo veel mogelijk te beperken. De financiering van kapitaalgoederen kan geschieden door het gebruiken van de reserves en voorzieningen (interne financiering) of anderzijds door het aantrekken van vaste geldleningen (vaste financiering). Bij gebruik van reserves (eigen vermogen) en voorzieningen (vreemd vermogen) behoeft geen beroep te worden gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. Indien op grond van een raadsbesluit een reserve of voorziening wordt aangewend vervalt automatisch de financieringsfunctie en moet via de kapitaalmarkt een vaste geldlening worden aangetrokken ter vervanging van de weggevallen financieringsmiddelen. In onze gemeente maken wij gebruik van deze functie. Kortheidshalve wordt verwezen naar het treasurystatuut voor de randvoorwaarden voor het liquiditeitsbeheer en -beleid.

Bufferfunctie

Dit is de belangrijkste functie van het eigen vermogen. Met name de algemene reserve dient als bufferfunctie voor het opvangen van eventuele onvoorziene uitgaven (incidenteel) waarmee in de planning geen rekening is gehouden en die noodzakelijkerwijs dienen plaats te vinden. Hierbij kan men denken aan:

- Financiële risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd, of waarvoor elders in de begroting geen financiële middelen zijn gereserveerd;
- Het opvangen van eventuele jaarrekeningtekorten;
- Het opvangen van een (deel van) eventueel begrotingstekort.

Voor de bepaling van de omvang van de hierboven genoemde risico's bestaan geen landelijke richtlijnen. Voor de berekening van de minimale hoogte van de buffer worden in de praktijk diverse criteria gehanteerd. Voorbeelden hiervan zijn een bedrag per inwoner, een percentage van de algemene uitkering of een percentage van de totale gemeentelijke exploitatie.

De bufferfunctie heeft een grote relatie met de weerstandscapaciteit. Over de hoogte van de weerstandscapaciteit en de risico's verwijzen wij u naar de nota risicomanagement en weerstandsvermogen die later dit jaar geactualiseerd zal worden.

Inkomensfunctie

Door het gebruiken van reserves en voorzieningen voor de financiering, wordt aan derden te betalen rente bespaard. De bespaarde rente wordt niet aan de reserves toegevoegd maar gebruikt als dekkingsmiddel. Echter wanneer deze budgettaire ruimte wordt gebruikt als structureel dekkingsmiddel van exploitatielasten is sprake van beperking in de besteedbaarheid van de reserve.

Verplichtingenfunctie

De verplichtingenfunctie heeft betrekking op voorzieningen. Een voorziening heeft een karakter van een verplichting die de gemeente is aangegaan en waarvoor de benodigde middelen beschikbaar moeten zijn. Bijvoorbeeld voor het onderhoud van wegen.

Egalisatiefunctie

Hiermee wordt het mogelijk gemaakt noodzakelijke aanpassingsprocessen geleidelijk (en dus niet schoksgewijs) te laten verlopen. Er ontstaat zodoende een regelmatige verdeling over de jaren heen, mede om ongewenste schommelingen (pieken en dalen) in de tarieven en het resultaat te voorkomen. Bijvoorbeeld de voorziening riolering.

BELEIDSUITGANGSPUNTEN

In dit hoofdstuk wordt de beleidsuitgangspunten geformuleerd die betrekking hebben op de reserves en voorzieningen van de gemeente Neder-Betuwe. Het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen vormt geen op zichzelf staand beleid maar is bepaald op basis van de gestelde kaders die in de financiële verordening (ex artikel 212 van de Gemeentewet) en maakt onderdeel uit van het algemeen financieel beleid van de gemeente.

Qua beleid is er weinig veranderd t.o.v. de vorige nota. Het gaat vooral om de actualisering en toepassing van het beleid

Hoofdpijnen beleid

Conform artikel 212 van de Gemeentewet heeft de gemeente Neder-Betuwe een financiële verordening vastgesteld. In artikel 10 van de vastgestelde financiële verordening is het volgende opgenomen:

Artikel 10. Reserves en voorzieningen

1. In de begroting en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Het college biedt de raad eens in de 6 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en deze behandelt:
  - a. de vorming en besteding van reserves; daarbij geldt dat voor nieuwe investeringen geen bestemmingsreserves worden gevormd;
  - b. de vorming en besteding van voorzieningen.
3. Indien een bestemmingsreserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een uitgave, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Het algemene uitgangspunt binnen de gemeente Neder-Betuwe is het, in alle redelijkheid, zoveel mogelijk beperken van reserves en voorzieningen, zowel qua aantal als qua omvang. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de wettelijke voorschriften omtrent reserves en voorzieningen zoals beschreven in eerder hoofdstuk 3 van deze nota.

Voor de beleidsuitgangspunten ten aanzien van de reserves geldt, dat het moet passen binnen het algemeen financieel beleid. Dit ter bevordering van een integrale beleidsafweging.

Duidelijke en overzichtelijke indeling van de reserves en voorzieningen

Dit betekent dat het aantal reserves en voorzieningen beperkt blijft tot de hoogst noodzakelijke. Reserves en voorzieningen dienen onderbouwd te worden. De doelstelling dient helder te zijn, de noodzakelijke omvang alsmede de wijze (en omvang) van stortingen en beschikkingen. Indien er teveel reserves en voorzieningen ontstaan (en tot een te grote omvang), bestaat het gevaar dat er onnodig beslag wordt gelegd op gemeenschapsgelden.

Instellen nieuwe reserves en voorzieningen

Indien zich de noodzaak voordoet nieuwe reserves en voorzieningen in te stellen, gebeurt dit bij besluit van de gemeenteraad. Het budgetrecht ligt namelijk bij de gemeenteraad. In het raadsbesluit dienen in ieder geval de volgende bestanddelen opgenomen te worden: het doel, de budgethouder, de voeding, de maximale hoogte, de maximale duur en het verloop van de toevoegingen c.q. onttrekkingen.

Toevoeging en aanwending reserves

In de begroting wordt een zo reëel mogelijk beeld gegeven van de toevoegingen en aanwendingen van de reserves in een bepaald jaar. Nieuwe toevoegingen en aanwendingen worden in principe alleen via tussentijdse rapportages (in de huidige situatie bijvoorbeeld: de

eerste en tweede bestuursrapportage) tot stand gebracht. Toevoeging en aanwending van reserves gebeurt bij besluit van de gemeenteraad.

Toevoeging en aanwending voorzieningen

Zoals al is vermeld, moet een voorziening de omvang hebben van de betreffende verplichting (of risico). De voeding van de voorzieningen vindt plaats via de exploitatie, maar de onttrekkingen geschieden rechtstreeks ten laste van de voorziening. Vanuit dit standpunt is duidelijk dat ook toevoegingen aan voorzieningen een besluit van de gemeenteraad vereisen. Voor de besteding van een voorziening ligt de bevoegdheid bij het college.

Wijzigen en opheffen van bestemmingsreserve of voorziening

Wijzigen doel of bestemming

Het principe van een bestemmingsreserve is, dat de gemeenteraad te allen tijde het doel of de bestemming kan wijzigen. Voor een dergelijke wijziging is dus altijd een raadsbesluit nodig.

Opheffen bestemmingsreserve

Wanneer het doel op basis waarvan een bestemmingsreserve is gevormd op enig moment vervalt, dan dient de reserve door middel van een raadsbesluit te worden opgeheven. De vrijkomende middelen worden via resultaatbestemming ten gunste van de algemene reserve gebracht. Indien de middelen ten gunste van de exploitatie worden gebracht maken ze geen onderdeel uit van de resultaatbepaling. Het saldo van de desbetreffende reserve wordt toegevoegd aan het resultaat na bestemming.

Wijzigen doel of bestemming voorziening

Het doel van een voorziening kan niet wijzigen vanwege het verplichtende karakter en de harde kaders. Indien het doel niet meer bestaat of is veranderd, wordt de voorziening opgeheven. Indien het doel van een voorziening verandert, gelden zo nodig de criteria voor het instellen van een nieuwe voorziening.

Opheffen voorziening

Een voorziening wordt opgeheven als een verplichting of een risico waarvoor een voorziening is ingesteld, is weggevallen. Een voorziening wordt opgeheven als een voorziening ophoudt te bestaan door bijvoorbeeld veranderingen in wet- of regelgeving. Aangezien opheffing van de voorziening in deze situatie verplicht is conform BBV, is voor het opheffen van de voorziening geen raadsbesluit nodig. Voor voorzieningen ter egalisatie van kosten geldt dat deze na besluitvorming door de gemeenteraad worden opgeheven. Het saldo van een voorziening, die wordt opgeheven, komt door een vrijval ten gunste van de exploitatie.

Minimale omvang algemene reserve

De algemene reserve heeft een bufferfunctie en maakt als zodanig onderdeel uit van de gemeentelijke weerstandscapaciteit. Hiermee kan de gemeente onverwachte substantiële kosten dekken. Er bestaat geen voorschrift op basis waarvan de minimale omvang van de algemene reserve kan worden vastgesteld. De minimale hoogte van de algemene reserve is lastig objectief te beoordelen.

De minimale omvang van de algemene reserve is door u in 2008 bepaald op € 1.800.000 (vastgelegd in de financiële kaderstelling van de gemeenteraad d.d. 5 maart 2008). Als een normaal peil wordt veelal echter ook de uitkomst van de formule 6% van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, verhoogd met de OZB-opbrengst beschouwd. Als gevolg van de decentralisaties in het sociaal domein met ingang van 2015 is de algemene uitkering aanzienlijk toegenomen. Op basis van het prijspeil 2018 zou dit een minimale omvang van de algemene reserve van € 2.018.000 betekenen.

Voorgesteld wordt dan ook om het minimumbedrag met ingang van het boekjaar 2018 te verhogen van € 1.000.000 naar € 2.000.000.

Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen

In de vernieuwde BBV is het formeel wel toegestaan rente toe te voegen aan een bestemmingsreserve bedoeld om de koopkracht op peil te houden, maar het wordt niet aanbevolen. Toevoegen van rente aan voorzieningen is niet toegestaan.

In de gemeente Neder-Betuwe wordt geen rente aan reserves toegevoegd.

Evaluatie

In de Financiële verordening is hierover bepaald dat de nota reserve en voorzieningen eens in de zes jaar zal worden geëvalueerd en opnieuw ter vaststelling aan de gemeenteraad zal worden aangeboden. Ook tussentijds kan hiertoe aanleiding bestaan (bijvoorbeeld door aanpassing van regelgeving).

OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de huidige reserves en voorzieningen van de gemeente Neder-Betuwe. Per reserve en voorziening wordt het volgende weergegeven: een beschrijving van het doel, de voorwaarden voor mutaties en een weergave van het financiële verloop. Het financiële verloop is gebaseerd op de begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021.

Alle actuele reserves en voorzieningen zijn beoordeeld op bestaansrecht aan de hand van de hiervoor geformuleerde beleidsuitgangspunten voor reserves en voorzieningen. Reserves en voorzieningen, die niet voldoen aan deze beleidsuitgangspunten zijn voorzien van een voorstel tot opheffing, samenvoeging of aanpassing. Zonder wijzigingsvoorstel wordt de huidige situatie voortgezet.

Reserves

Nr:	290001				Algemene reserve				
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen			Budgethouder:	Manager bedrijfsvoering pijler				
Stand per 1 januari 2018	€	10.012.000		Gewenste Omvang	€	Fluctueert op basis van geïdentificeerde risico's			
Doel:	De algemene reserve heeft een bufferfunctie en maakt als zodanig onderdeel uit van de gemeentelijke weerstandscapaciteit. Hiermee kan de gemeente onverwachte substantiële kosten dekken.								
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021				
	Stand per 01-01	10.012.000	9.827.000	9.827.000	9.827.000				
	Stortingen	0	0	0	0				
	Onttrekkingen	185.000	0	0	0				
	Claims	0	0	0	0				
	Stand per 31-12	9.827.000	9.827.000	9.827.000	9.827.000				
Voeding	De algemene reserve wordt gevoed door voordelige rekeningresultaten en door overschotten op of opheffing van andere reserves en voorzieningen.								
Bestedingswijze	Onttrekkingen vinden plaats voor nadelige rekeningresultaten en voor vorming van andere reserves en voorzieningen. Ook kunnen incidentele uitgaven gedekt worden door incidentele onttrekkingen uit de algemene reserve. Dit laatste kan alleen bij de kadernota en de begroting worden geregeld. (De besteding in 2018 van € 185.000 heeft betrekking op capaciteitsbehoefte en dekking incidentele uitgaven kadernota 2018).								
Minimale omvang	€ 2.000.000. De bufferfunctie heeft een grote relatie met de weerstandscapaciteit. Over de hoogte van de weerstandscapaciteit en de risico's verwijzen wij u naar de nota risicomanagement en weerstandsvermogen die later dit jaar geactualiseerd zal worden, en naar paragraaf 2 risicomanagement en weerstandsvermogen bij de begroting en jaarrekening. Bij de jaarrekening en de begroting wordt de raad geïnformeerd over de stand en het verloop van de algemene reserve.								
Maximale omvang	N.v.t.								

Bij de beleidsuitgangspunten wordt als minimale omvang van de algemene reserve een bedrag van € 2.000.000 voorgesteld.

Nr:	290010				Reserve grondexploitatie			
Portefeuillehouder:	J.W. Keuken			Budgethouder:	Manager Fysieke pijler			
Stand per 1 januari 2018	€	1.736.000		Gewenste Omvang	€	Fluctueert op basis van risicoprofiel grondexploitaties		
Doel:	De reserve grondexploitaties heeft een relatie met het grondbeleid. Deze reserve vormt een buffer voor de financiële risico's die samenhangen met de grondexploitaties (geen inkomensfunctie)							
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021			
	Stand per 01-01	1.736.000	1.736.000	1.736.000	1.736.000			
	Stortingen	0	0	0	0			
	Onttrekkingen	0	0	0	0			
	Claims	0	0	0	0			
	Stand per 31-12	1.736.000	1.736.000	1.736.000	1.736.000			
Voeding	In het verleden werd deze reserve gevoed door winstnemingen uit de grondexploitaties. De toevoeging was afhankelijk van de exploitatieopzetten, uitkomsten van de diverse grondcomplexen en de aanwezige gronden en risico's die gelopen worden bij een passieve grondpolitiek zoals conform de nota grondbeleid in de gemeente Neder-Betuwe wordt uitgevoerd.							
Bestedingswijze	Deze reserve is voor opvangen risico's in de grondexploitaties. Voor het daadwerkelijk opvangen van verliezen hanteren wij de voorziening grondexploitaties. Bij de jaarstukken worden de risico's op het gebied van grondexploitaties geactualiseerd. De hoogte van de reserves grondexploitaties wordt bij de jaarstukken in overeenstemming gebracht met de hoogte van de risicoschattingen op grondexploitaties							
Minimale omvang	N.v.t.							
Maximale omvang	N.v.t.							

Voorgesteld wordt deze reserve op te heffen en het bedrag aan de algemene reserve toe te voegen. Het komt de transparantie ten goede om de risico's en weerstandsvermogen in totaliteit te bezien.

Nr:	290011				Reserve bovenwijkse voorziening			
Portefeuillehouder:	J.W. Keuken			Budgethouder:	Manager Fysieke pijler			
Stand per 1 januari 2018	€	725.000		Gewenste omvang	€	P.M.		
Doel:	De reserve is bestemd voor het uitvoeren van infrastructurele werken, grootschalige groenvoorzieningen of nieuwe gebiedsontwikkelingen die het belang van één projectgebied overstijgen.							
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021			
	Stand per 01-01	725.000	987.000	1.383.000	1.596.000			
	Stortingen	262.000	396.000	213.000	0			
	Onttrekkingen		0	0	0			
	Claims	0	0	0	0			
	Stand per 31-12	987.000	1.383.000	1.596.000	1.596.000			
Voeding	De reserve is een omslagfonds dat voorziet in het kostenverhaal van bovenwijkse voorzieningen. De reserve wordt gevoed door afdrachten van grondexploitatieprojecten. De reserve bovenwijkse voorzieningen (Bovo) functioneert op gelijke wijze als de reserve ruimtelijke investeringen (Bri). Het verschil is de voeding van de reserve. Het kostenverhaal van ruimtelijke investeringen kan conform de nieuwe Wro alleen in de anterieure fase op vrijwillige basis worden geregeld.							
Bestedingswijze	Uit de bestemmingsreserve wordt (gedeeltelijk) de aanleg van fysieke openbare voorzieningen gefinancierd die niet specifiek toe te rekenen zijn aan één bepaalde ontwikkeling. Na recente aanpassing van het BBV vindt besteding niet meer plaats op basis van het kasstelsel maar op basis van het stelsel van baten en lasten.							
Minimale omvang	N.v.t.							
Maximale omvang	N.v.t.							

Nr:	290018 Reserve huisvesting Van Lodenstein College				
Portefeuillehouder:	J.W. Keuken		Budgethouder:	Manager Sociale pijler	
Stand per 1 januari 2018	€	6.323.000	Gewenste omvang	€ 0 per 2049	
Doel:	De reserve is gevormd om jaarlijkse dekking te kunnen leveren voor de kapitaallasten van de nieuwbouw van het Van Lodenstein College (VLC). Het betreft hier de nieuwbouw van het VLC exclusief Havo-top. (De kapitaallasten voor de Havo-top worden gedekt door de extra ontvangen algemene uitkering uit het gemeentefonds).				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	6.323.000	6.127.000	5.940.000	5.753.000
	Stortingen	63.000	61.000	59.000	58.000
	Onttrekkingen	259.000	248.000	246.000	244.000
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	6.127.000	5.940.000	5.753.000	5.567.000
	Bovenstaand financieel verloop is gebaseerd op de begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2022.				
Voeding	Jaarlijkse rentetoevoeging van 1,0% over de stand van de reserve per 1 januari.				
Bestedingswijze	Jaarlijks vindt een onttrekking plaats als bijdrage in de kapitaallasten van het VLC (exclusief Havo-top).				
Minimale omvang	N.v.t.				
Maximale omvang	N.v.t.				

Beleidsuitgangspunt is om geen rente aan reserves toe te voegen. Daarom wordt voorgesteld om met ingang van 2018 alleen nog afschrijving aan deze reserve te onttrekken. Het saldo van de reserve is gelijk aan de hoogte van de boekwaarde van de nieuwbouw VLC (exclusief HAVO top). Tegenover het niet meer toevoegen van rente staat het vervallen van de onttrekking van rente. De aanpassing is dus budgettair neutraal.

Nr:	290043 Reserve 3 decentralisaties				
Portefeuillehouder:	J.W. Keuken		Budgethouder:	Manager Sociale pijler	
Stand per 1 januari 2018	€	724.000	Gewenste Omvang	€ P.M.	
Doel:	Opvangen van fluctuaties en onvoorziene uitgaven op langer termijn. (Via deze reserve wordt geld dat bestemd is voor de zorg ook besteed aan de zorg door onder- en overbesteding te egaliseren. Conform afspraak in het coalitieakkoord en vanaf begroting 2018 concreet naar programma 5)				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	724.000	724.000	724.000	724.000
	Stortingen	0	0	0	0
	Onttrekkingen	0	0	0	0
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	724.000	724.000	724.000	724.000
Voeding	Een (eventuele) onderbesteding van budgetten voor de zorg te weten Wmo, jeugdzorg en participatie wordt aan deze reserve toegevoegd. Verwijzing naar programma 5				
Bestedingswijze	De Reserve 3 decentralisaties is bedoeld om enerzijds pieken in de kosten van de opendeinde regelingen op te kunnen vangen en anderzijds voor investeringen in het sociale domein om te kunnen transformeren.				
Minimale omvang	N.v.t.				
Maximale omvang	Bij het vaststellen van de begroting 2015 en meerjarenraming 2016-2018 (raad 30 oktober 2014) is besloten de maximale bovengrens van € 700.000 te laten vervallen.				

Op basis van het nu gestelde kader stellen wij u voor om de reserve geen deel uit te laten maken van de weerstandscapaciteit. Dat betekent dat zowel de bufferfunctie als het risico in de weerstandsparagraaf komen te vervallen.

Nr:	290045 Reserve precariobelasting				
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen		Budgethouder:	Manager bedrijfsvoering pijler	
Stand per 1 januari 2018	€ 2.552.000	Gewenste Omvang		€ n.v.t.	
Doel:	In afwachting van gerechtelijke uitspraken over deze belasting worden de opbrengsten gereserveerd.				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	2.552.000	2.999.000	3.483.000	3.967.000
	Stortingen	484.000	484.000	484.000	484.000
	Onttrekkingen	37.000	0	0	0
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	2.999.000	3.483.000	3.967.000	4.451.000
Voeding	Jaarlijkse opbrengst precariobelasting				
Bestedingswijze	<p>Precariobelasting is een directe belasting geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. De gemeente Neder-Betuwe heft sinds 2013 precariobelasting, maar door alle partijen is bezwaar ingediend over de reeds opgelegde aanslagen. In de gevallen dat het bezwaar is afgewezen, is door de betreffende partijen beroep aangetekend bij de rechtbank. De rechtbank en het Hof zullen binnenkort de zaken verder in behandeling nemen.</p> <p>Bij het beantwoorden van vragen over de begroting 2018 en mjr 2019-2021 heeft het college laten weten dat ideeën over het ten gunste van de inwoners laten komen van de extra precariobelasting pas aan de orde zijn, als de rechtsuitspraken over de heffing definitief zijn.</p> <p>De besteding in 2018 betreft een eenmalige onttrekking voor de dekking van incidentele lasten 2017.</p>				
Minimale omvang	N.v.t.				
Maximale omvang	N.v.t.				

Nr:	290046 Reserve ruimtelijke investeringen				
Portefeuillehouder:	J.W. Keuken		Budgethouder:	Manager Fysiek pijler	
Stand per 1 januari 2018	€ 623.000	Gewenste Omvang		€ n.v.t.	
Doel:	De reserve is bestemd voor medefinanciering van de ruimtelijke investeringen				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	623.000	623.000	623.000	623.000
	Stortingen	0	0	0	0
	Onttrekkingen	0	0	0	0
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	623.000	623.000	623.000	623.000
Voeding	<p>Op vergelijkbare wijze als bij de reserve Bovenwijkse voorzieningen wordt in het jaar van uitgifte per woning of per m2 een afdracht gedaan te worden aan deze reserve.</p> <p>De reserve ruimtelijke investeringen (Bri) functioneert op gelijke wijze als de reserve bovenwijkse voorzieningen (Bovo). Het verschil is de voeding van de reserve. Het kostenverhaal van ruimtelijke investeringen kan conform de nieuwe Wro alleen in de anterieure fase op vrijwillige basis worden geregeld.</p>				
Bestedingswijze	De afdrachten worden ingezet voor de medefinanciering van de ruimtelijke investeringen. Na recente aanpassing van het BBV vindt besteding niet meer plaats op basis van het kasstelsel maar op basis van het stelsel van baten en lasten.				
Minimale omvang	P.m.				
Maximale omvang	N.v.t.				

Nr:	290047				Reserve renovatie onderwijshuisvesting			
Portefeuillehouder:	J.W. Keuken			Budgethouder:	Manager Sociale pijler			
Stand per 1 januari 2018	€	164.000		Gewenste Omvang	€	n.v.t.		
Doel:	De reserve is bestemd voor het renoveren van onderwijshuisvesting.							
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021			
	Stand per 01-01	164.000	164.000	164.000	164.000			
	Stortingen	0	0	0	0			
	Onttrekkingen	0	0	0	0			
	Claims	0	0	0	0			
	Stand per 31-12	164.000	164.000	164.000	164.000			
Voeding	N.v.t.							
Bestedingswijze	Deze bestemmingsreserve is gevormd in 2016 in verband met een aanvraag voor de renovatie van de Hervormde School Opheusden. Er is een bedrag toegevoegd ad € 163.164. Er zijn geen onttrekkingen geweest.							
Minimale omvang	P.m.							
Maximale omvang								

Op basis van het beleidsuitgangspunt dat het aantal reserves en voorziening beperkt blijft tot het hoogst noodzakelijke, komt deze reserve voor opheffing in aanmerking. Bij de 2e bestuursrapportage 2016 hebben wij u eerder voorgesteld deze reserve op te heffen, echter heeft u middels een amendement de reserve in stand gehouden voor aan renovatieaanvraag van de Hervormde School Opheusden. Voor de dekking van renovatiekosten Hervormde School Opheusden kan deze reserve echter niet direct ingezet worden vanwege verplichte activering a.g.v. de BBV wijzigingen per 2017. Indien deze reserve ingezet wordt, kan dit slechts plaatsvinden voor een zeer beperkt deel voor de uit de renovatie voortkomende kapitaallasten van de Hervormde School Opheusden.

Nr:	290048				Reserve Laanboomgebouw			
Portefeuillehouder:	J.W. Keuken			Budgethouder:	Manager Fysieke pijler			
Stand per 1 januari 2018	€	200.000		Gewenste Omvang	€	n.v.t.		
Doel:	Met deze reserve zijn middelen beschikbaar van waaruit de gemeente de bijdragen aan TCO betaald voor de ontwikkeling, bouw en exploitatie van het Laanboomhuis.							
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021			
	Stand per 01-01	200.000	0	0	0			
	Stortingen	250.000	250.000	50.000	50.000			
	Onttrekkingen	450.000	250.000	50.000	50.000			
	Claims	0	0	0	0			
	Stand per 31-12	0	0	0	0			
Voeding	De reserve wordt gevoed door bijdrage van de provincie en de (toekomstige) eigen afdracht uit de ontwikkelde bedrijfsgrond in de bestemmingsreserve te realiseren Laanboomhuis ad € 6,13/m2 uitgeefbaar terrein.							
Bestedingswijze	Uit de reserve wordt een subsidiebijdrage beschikbaar gesteld van een budget ter grootte van de door de provincie beschikbaar te stellen subsidiebijdrage en de eigen afdracht uit de ontwikkelde bedrijfsgrond.							
Minimale omvang	N.v.t.							
Maximale omvang	N.v.t.							

Voorzieningen

Nr:	291018 Voorziening opleiding/cursussen				
Portefeuillehouder:	A.J. Kottelenberg		Budgethouder:	Directie	
Stand per 1 januari 2018	€	0	Gewenste Omvang	€ voldoende	
Doel:	Het reserveren van gelden voor verplichtingen aan personeel ten behoeve van het volgen van diverse opleidingen en cursussen, zoals opgenomen in de persoonlijke ontwikkel plannen (POP's).				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	0	0	0	0
	Stortingen	180.000	180.000	180.000	180.000
	Onttrekkingen	180.000	180.000	180.000	180.000
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	0	0	0	0
Voeding	Stortingen in deze 'geormerkte' voorziening vinden plaats ten laste van de exploitatie en op basis van het jaarlijks opgestelde Opleidingsplan. Ondanks dat bovenstaand overzicht aangeeft dat de voorziening jaarlijks op 0 uitkomt, blijkt dit in de praktijk vaak niet het geval te zijn. Dit heeft te maken met schooljaren die gespreid over 2 jaren verdeeld zijn.				
Bestedingswijze	Het opleidingsbudget is structureel bepaald op € 180.460. Voor dat bedrag kunnen er ook jaarlijks onttrekkingen plaatsvinden.				
Minimale omvang	Op basis van jaarlijkse Opleidingsplan				
Maximale omvang	Op basis van jaarlijkse Opleidingsplan				

Voorgesteld wordt deze voorziening op te heffen. Dit op basis van het beleidsuitgangspunt dat het aantal reserves en voorziening beperkt blijft tot het hoogst noodzakelijke. In plaats van een dotatie aan de voorziening komen nu de lasten direct in de exploitatiebegroting.

Nr:	291020 Voorziening afwaarderen grondposities				
Portefeuillehouder:	J.W. Keuken		Budgethouder:	Manager Fysieke Pijler	
Stand per 1 januari 2018	€	401.000	Gewenste Omvang	€ voldoende	
Doel:	Een buffer vormen voor het eventueel moeten afwaarderen van grondposities in Casterhoven				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	401.000	401.000	401.000	401.000
	Stortingen	0	0	0	0
	Onttrekkingen	0	0	0	0
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	401.000	401.000	401.000	401.000
Voeding	De voeding van deze voorziening heeft plaatsgevonden door een eenmalige onttrekking uit de algemene reserve.				
Bestedingswijze	Als de grondwaarden beneden de werkelijke waarden dalen moet er worden afgewaardeerd en het verlies zal moeten worden genomen. Met deze voorziening kunnen wij deze verliezen (deels) opvangen.				
Minimale omvang	Voldoende				
Maximale omvang	N.v.t.				

Deze voorziening komt in de jaarrekening 2017 vrij te vallen omdat het risico waarvoor deze voorziening is ingesteld, is komen te vervallen. Op grond van het BBV is dit een collegebevoegdheid.

Nr:	291063	Voorziening wethouders pensioen			
Portefeuillehouder:	A.J. Kottelenberg	Budgethouder:	Directie		
Stand per 1 januari 2018	€ 172.000	Gewenste Omvang	€	voldoende	
Doel:	Het opvangen van kosten voor pensioenrechten die niet door de verzekering worden gedekt.				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	172.000	172.000	172.000	172.000
	Stortingen	0	0	0	0
	Onttrekkingen	0	0	0	0
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	172.000	172.000	172.000	172.000
Voeding	Jaarlijks ontvangen we van Loyalis een overzicht van de opgebouwde pensioenrechten en het noodzakelijke doelvermogen. Omdat de beleggingen fluctueren, is gekozen om de noodzakelijke aanvulling aan te houden in een voorziening voor toekomstige verplichtingen.				
Bestedingswijze	Betaling pensioenrechten.				
Minimale omvang	Voldoende				
Maximale omvang	N.v.t.				

Nr:	291008	Voorziening onderhoud wegen			
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen	Budgethouder:	Manager Fysieke Pijler		
Stand per 1 januari 2018	€ 1.340.000	Gewenste Omvang	€	voldoende	
Doel:	Periodiek (groot) onderhoud aan openbare wegen kunnen uitvoeren volgens het beheerplan wegen.				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	1.340.000	1.156.000	1.010.000	833.000
	Stortingen	1.101.000	1.101.000	1.056.000	1.056.000
	Onttrekkingen	1.285.000	1.247.000	1.233.000	1.228.000
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	1.156.000	1.010.000	833.000	661.000
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting, waarvan de raming gebaseerd is op een periodiek geactualiseerd beheerplan.				
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het beheerplan wegen.				
Minimale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren beheerplan.				
Maximale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren beheerplan.				

Nr:	291042	Voorziening onderhoud gebouwen			
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen	Budgethouder:	Manager Fysieke Pijler		
Stand per 1 januari 2018	€ 650.000	Gewenste Omvang	€	voldoende	
Doel:	Egalisatie van kosten m.b.t. periodiek groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen volgens het onderhoudsschema.				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	650.000	321.000	106.000	94.000
	Stortingen	244.000	244.000	237.000	237.000
	Onttrekkingen	573.000	459.000	249.000	160.000
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	321.000	106.000	94.000	171.000
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting, waarvan de raming gebaseerd is op een periodiek geactualiseerd meerjaren onderhoudsplan.				
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het meerjaren onderhoudsplan gebouwen (exclusief onderwijsgebouwen).				
Minimale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren meerjaren onderhoudsplan.				
Maximale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren meerjaren onderhoudsplan.				

Nr:	291043	Voorziening riolering			
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen	Budgethouder:	Manager Fysieke Pijler		
Stand per 1 januari 2018	€ 348.000	Gewenste Omvang	€	voldoende	
Doel:	Opvangen afwijkingen tussen baten en lasten van het rioolbeheer volgens het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP).				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	348.000	282.000	323.000	364.000
	Stortingen	0	41.000	41.000	41.000
	Onttrekkingen	66.000	0	0	0
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	282.000	323.000	364.000	405.000
Voeding	Zie bestedingswijze.				
Bestedingswijze	De kosten van het rioolbeheer worden gedekt door de rioolrechtenheffing. In het GRP (december 2013) is gekozen voor een gefaseerde verhoging van het tarief, waardoor kostendekkende tarieven ontstaan. De verschillen tussen exploitatiebaten en de exploitatielasten lopen via deze voorziening, zodat sprake kan zijn van een kostendekkend product. Door vaststelling van het GRP zijn voor een reeks van jaren een groot aantal verplichtingen aangegaan tot investering en exploitatie van rioleringswerken op een breed terrein.				
Minimale omvang	Op basis van periodiek geactualiseerd GRP.				
Maximale omvang	Op basis van periodiek geactualiseerd GRP.				

Nr:	291051	Voorziening verkeer en vervoer			
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen	Budgethouder:	Manager Fysieke Pijler		
Stand per 1 januari 2018	€ 410.000	Gewenste Omvang	€	voldoende	
Doel:	Het reserveren van gelden voor de kosten van uitvoering van het Verkeersveiligheidsplan, het Neder-Betuws verkeer- en vervoerplan.				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	410.000	386.000	394.000	378.000
	Stortingen	32.000	32.000	32.000	32.000
	Onttrekkingen	56.000	24.000	48.000	0
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	386.000	394.000	378.000	410.000
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting, waarvan de raming gebaseerd is op een periodiek geactualiseerd verkeersveiligheidsplan. De jaarlijkse storting op basis van het actuele verkeersveiligheidsplan is opgenomen in de begroting.				
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het verkeersveiligheidsplan.				
Minimale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren verkeersveiligheidsplan.				
Maximale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren verkeersveiligheidsplan.				

Het Neder-Betuws verkeer- en vervoerplan wordt momenteel geactualiseerd.

Nr:	291057	Voorziening onderhoud begraafplaatsen			
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen	Budgethouder:	Manager Fysieke Pijler		
Stand per 1 januari 2018	€ 131.000	Gewenste Omvang	€	voldoende	
Doel:	Egalisatie van kosten m.b.t. periodiek groot onderhoud aan de gemeentelijke begraafplaatsen volgens het beheerplan begraafplaatsen.				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	131.000	151.000	145.000	52.000
	Stortingen	54.000	30.000	30.000	30.000
	Onttrekkingen	34.000	36.000	123.000	35.000
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	151.000	145.000	52.000	47.000
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting, waarvan de raming gebaseerd is op een periodiek geactualiseerd beheerplan. De jaarlijkse storting op basis van het actuele beheerplan is opgenomen in de begroting.				
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het beheerplan begraafplaatsen.				
Minimale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren beheerplan.				
Maximale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren beheerplan.				

Nr:	291058	Voorziening egalisatie begraafrechten			
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen	Budgethouder:	Manager Fysieke Pijler		
Stand per 1 januari 2018	€ 94.000	Gewenste Omvang	€	voldoende	
Doel:	Het kunnen opvangen van eventuele schommelingen in de opbrengsten grafrechten.				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	94.000	94.000	94.000	94.000
	Stortingen	0	0	0	0
	Onttrekkingen	0	0	0	0
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	94.000	94.000	94.000	94.000
Voeding	Overschotten van de geraamde grafrechten.				
Bestedingswijze	Bij eventuele onderuitputting binnen de opbrengst grafrechten wordt een bedrag onttrokken aan de voorziening egalisatie begraafrechten.				
Minimale omvang	n.v.t.				
Maximale omvang	n.v.t.				

Voorgesteld wordt deze voorziening op te heffen en de middelen via de exploitatie toe te voegen aan de algemene reserve. Dit op basis van het beleidsuitgangspunt dat het aantal reserves en voorziening beperkt blijft tot het hoogst noodzakelijke.

Tijdens de behandeling van het Beleids- en beheerplan begraafplaatsen 2018-2021 is de Voorziening egalisatie begraafrechten als mogelijke dekking genoemd voor het beleid van historische waardevolle graven.

In 2018 zal u een voorstel ontvangen waarin de beleidsmatige en financiële effecten van het onderhoud van niet actieve begraafplaatsen en het beleid ten aanzien van historische waardevolle graven zal worden weergegeven zodat u bij de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022 een totale afweging kunt maken.

Nr:	291062	Voorziening speelruimten			
Portefeuillehouder:	H. Gerritsen	Budgethouder:	Manager Fysieke Pijler		
Stand per 1 januari 2018	€ 54.000	Gewenste Omvang	€	voldoende	
Doel:	Egalisatie van kosten m.b.t. periodiek groot onderhoud aan de gemeentelijke Speelruimten.				
Meerjarenraming:		2018	2019	2020	2021
	Stand per 01-01	54.000	62.000	56.000	56.000
	Stortingen	83.000	65.000	67.000	69.000
	Onttrekkingen	75.000	71.000	67.000	27.000
	Claims	0	0	0	0
	Stand per 31-12	62.000	56.000	56.000	98.000
Voeding	De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting, waarvan de raming gebaseerd is op een periodiek geactualiseerd beheerplan. De jaarlijkse storting op basis van het actuele beheerplan is opgenomen in de begroting.				
Bestedingswijze	Voor uitvoering van werken op grond van het beheerplan speelruimten.				
Minimale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren beheerplan.				
Maximale omvang	Op basis van periodiek te actualiseren beheerplan.				

BESLISPUNTEN

- A. Vaststellen van de nota reserves en voorzieningen 2018 conform bijgevoegd ontwerp met de daarin opgenomen beslispunten:
1. De volgende reserves en voorzieningen op te heffen en het saldo via de exploitatie c.q. resultaatbestemming toe te voegen aan de algemene reserve:
    - Reserve grondexploitatie
    - Voorziening egalisatie begraafrechten
    - Voorziening opleiding/cursussen
  2. De minimale omvang van de algemene reserve te verhogen van € 1,8 naar € 2 miljoen.
  3. Aan de reserve huisvesting Van Lodenstein College geen rente meer toe te voegen.
  4. De reserve 3 decentralisaties geen deel uit te laten maken van de weerstandscapaciteit. Hiermee komt zowel de bufferfunctie als het risico in de weerstandsparagraaf te vervallen.
- B. De financiële consequenties van deze voorstellen verwerken in de jaarrekening 2017.

NB.

De nota reserves en voorzieningen is op 8 maart 2018 door de raad vastgesteld, met dien verstande dat het opheffen van de voorziening egalisatie begrafenisrechten zoals voorgesteld in de nota niet wordt doorgevoerd. Een besluit over het al dan niet opheffen van de voorziening egalisatie begrafenisrechten wordt genomen bij besluitvorming over bijzondere graven.